



# CHILDREN 'S UNIVERSITY , GANDHINAGAR

Course Name	: Ph.D. Course work Exam	Examination	: July-2021
		Exam Date	: 22/7/2021
		Time	: 2 Hours (2-00 TO 4-00 PM)
Paper Name	: Research Methodology (Group-2)	Total Marks	: 80

## RESEARCH METHODOLOGY (Group – 2 Gujarati, Sanskrit)

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૪૦ ગુણ

- તુલનાત્મક અભ્યાસમાં શેનો સંબંધ વિશેષ મહત્ત્વ ધરાવે છે ?  
(A) કાર્યકારણ (B) કારણ  
(C) કાર્ય (D) કાર્યપ્રયોજન
- સહેતુક નમૂના પસંદગીને કઈ જાતની નમૂનાની પદ્ધતિ કહી શકાય ?  
(A) અસ્તરીકૃત (B) વિસ્તારીકૃત  
(C) સ્તરીકૃત (D) સ્તરીઅકૃત
- કોઈ પણ પ્રકારના હેતુ વિના જેનો અભ્યાસ પડી જાય તેને શું કહેવાય ?  
(A) વિશિષ્ટ વલણ (B) વલણ  
(C) કાયમી વલણ (D) વર્તન વલણ
- બાળપણમાં બાળકો સંજ્ઞાઓ દ્વારા શું શીખે છે ?  
(A) નિરીક્ષણ (B) પરીક્ષણ  
(C) અધિક્ષણ (D) વિચક્ષણ
- સંશોધન સમસ્યાના સંદર્ભમાં શું લખવામાં આવે છે ?  
(A) વિષયવસ્તુ નોંધ (B) વિષયવસ્તુ  
(C) વસ્તુ નોંધ (D) વિષયવસ્તુનો સાર
- અવતારવાદ અને ઉત્ક્રાંતિવાદએ બંનેમાં સર્વપ્રથમ કયું ઉત્પન્ન થયું?  
(A) નભચર પ્રાણીઓ (B) સસ્તન પ્રાણીઓ  
(C) જળતર પ્રાણીઓ (D) પેટે ચાલનારા પ્રાણીઓ
- ‘શોધવું’ એટલે શું?  
(A) ખોળવું (B) ખંખોસવું  
(C) શુદ્ધ કરવું (D) એક પણ નહિ
- ‘સંશોધન’ એટલે શું?  
(A) ફરીથી શોધવું (B) સારી રીતે શોધવું  
(C) શોધેલાને શોધવું (D) માત્ર શોધવું
- ‘સંશોધન’ શબ્દ કેવી રીતે બને છે?  
(A) સંશો+ધન (B) સંશોધ+ન  
(C) સં+શોધન (D) સંશોધન્+મ

10. સંશોધન કરવા માટે પ્રથમ શું કરવું જોઈએ?  
 (A) પુસ્તકોનો સંગ્રહ (B) વાંચન  
 (C) વિષયપસંદગી (D) લેખન
11. નક્કી કરેલા વિષયની માહિતી ક્યાંથી મળશે?  
 (A) બજારમાંથી (B) પુસ્તકાલયમાંથી  
 (C) સંગ્રહાલયમાંથી (D) એક પણ નહિ
12. વિષય નક્કી કર્યા પછી શું કરવું જોઈએ?  
 (A) વાંચન (B) લેખન  
 (C) સંશોધન (D) મૂળ વિષયનું સંદર્ભસાહિત્ય ભેગું કરવું જોઈએ
13. Re-Search એટલે \_\_\_\_\_  
 (A) સિદ્ધાંત (B) પુનઃશોધ  
 (C) કાર્યક્ષેત્ર (D) વિશદતા
14. Invention, Discovery અને Research વચ્ચે \_\_\_\_\_ છે.  
 (A) ભેદ (B) સામ્ય  
 (C) વિવાદ (D) તકરાર
15. સંશોધનમાં વ્યાપની સાથે \_\_\_\_\_ પણ જરૂરી છે.  
 (A) વિસ્તાર (B) લંબાઈ  
 (C) વિશાળતા (D) સીમાંકન
16. સંશોધનમાં \_\_\_\_\_ અનિવાર્ય છે.  
 (A) પુનર્લેખન (B) સુંદર લેખન  
 (C) અતિ લેખન (D) ધનિષ્ઠ લેખન
17. સંશોધકનો \_\_\_\_\_ સ્પષ્ટ હોવો જોઈએ.  
 (A) વિચાર (B) ષ્ટિકોણ  
 (C) આદર્શ (D) સાર
18. સર્જક પરિચિતને અપરિચિતતા બક્ષે છે, જ્યારે સંશોધક એ અપરિચિતતાને \_\_\_\_\_ કરી આપે છે.  
 (A) વધુ અપરિચિત (B) અસ્પષ્ટ  
 (C) ધૂંધળી (D) પરિચિત
19. હરિવલ્લભ ભાયાણીના મતે 'સંશોધન' એટલે શું ?  
 (A) સત્યની શોધ (B) અમૂર્તની શોધ  
 (C) સૂક્ષ્મ શોધ (D) એક પણ નહિ
20. હિન્દીમાં 'સંશોધન' ને શું કહે છે ?  
 (A) અન્વેષણ (B) શોધ  
 (C) તપાસ (D) એક પણ નહિ
21. 'સંશોધન' એ શેની જડ ઉપાસના નથી.  
 (A) વર્તમાન (B) અતીત  
 (C) ભવિષ્ય (D) એક પણ નહિ
22. શેનું અધ્યયન માનવસ્વભાવ વિષયક જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ કરે છે?  
 (A) ભૂગોળ (B) અર્થશાસ્ત્ર  
 (C) રસાયણવિજ્ઞાન (D) સાહિત્ય

23. મનુષ્યના ચિંતન અને અનુભવનો ઇતિહાસ શેમાં છે?  
 (A) ગણિત (B) સાહિત્ય  
 (C) વિજ્ઞાન (D) જીવવિજ્ઞાન
24. દસાવતારમાં સર્વપ્રથમ અવતાર કોનો મનાય છે?  
 (A) મત્સ્ય (B) કૂર્મ  
 (C) વરાહ (D) નૃસિંહ
25. ‘સાપેક્ષવાદ’નો સિદ્ધાંત કોણે સ્થાપ્યો?  
 (A) ન્યૂટન (B) ડાર્વિન  
 (C) આઈન્સ્ટાઈન (D) મેકડોનલ
26. ‘વિવર્તવાદના’ પ્રવર્તક કયા આચાર્ય મનાય છે?  
 (A) વલ્લભાચાર્ય (B) શંકરાચાર્ય  
 (C) રામાનુજાચાર્ય (D) મધવાચાર્ય
27. ‘પ્રસ્તુત’નો અર્થ શો થાય?  
 (A) રજૂ કરવું (B) પ્રસ્તાવના કરવી  
 (C) આરંભ કરવો (D) અંત કરવો
28. સંશોધનની પ્રસ્તુતતા શા માટે?  
 (A) સારી રીતે સંશોધન કરવા (B) સંશોધનની સમજ મેળવવા  
 (C) સંશોધન કરવા (D) એક પણ નહિ
29. ‘રિ-સર્ચ’નો શું અર્થ થાય?  
 (A) શોધવું (B) વારંવાર શોધવું  
 (C) ફરી શોધવું (D) ‘સર્ચ’ કરવું
30. જે તે શોધપાત્ર વિષયનું સંદર્ભસાહિત્ય મેળવ્યા પછી શું કરવું જોઈએ?  
 (A) વાંચન (B) લેખન  
 (C) વિષયનું વિભાગીકરણ (D) સંશોધન
31. વિષયનું વિભાગીકરણ કર્યા પછી શું કરવું જોઈએ?  
 (A) લેખન (B) વાંચન  
 (C) સંશોધન (D) સમય-આયોજન
32. સમય-આયોજન કર્યા પછી શું કરવું જોઈએ?  
 (A) વાંચન (B) સંશોધન  
 (C) સહાયક સાધનો/સાધનસામગ્રીનો વિચાર (D) લેખન
33. સંશોધન શાસ્ત્ર છે તેમ \_\_\_\_\_ પણ છે.  
 (A) શસ્ત્ર (B) ઇતિહાસ  
 (C) વિજ્ઞાન (D) ભૂગોળ
34. સંશોધન જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે છે, તેમ \_\_\_\_\_ માટે પણ છે.  
 (A) જ્ઞાનસંવર્ધન (B) વિજ્ઞાનપ્રાપ્તિ  
 (C) અર્થપ્રાપ્તિ (D) જ્ઞાનનિષ્કર્ષ
35. સંશોધનનો અંતિમ ઉદ્દેશ \_\_\_\_\_ છે.  
 (A) યશપ્રાપ્તિ (B) અર્થપ્રાપ્તિ  
 (C) જ્ઞાનપ્રાપ્તિ (D) માનપ્રાપ્તિ

36. સંશોધન એક સમયે માત્ર પરિપૂરક સાધન હતું; જે આજે \_\_\_\_\_ બન્યું છે.  
 (A) સાધ્ય (B) હેતુપૂર્ણ  
 (C) પરિવહન સાધન (D) પરિધારક
37. સંશોધન પહેલાં સંશય કરો, પછી \_\_\_\_\_ શોધો.  
 (A) શંકા (B) પ્રશ્ન  
 (C) નિરાકરણ (D) સમાધાન
38. Doctor of Philosophy માં Philosophyનો અર્થ તત્ત્વશોધન તો છે જ; \_\_\_\_\_ પણ છે.  
 (A) સત્યશોધન (B) અસત્યશોધન  
 (C) રહસ્યશોધન (D) બુદ્ધિશોધન
39. કોઈ ચોક્કસ વિચાર પાછળ થતી પ્રક્રિયાને અંગ્રેજીમાં શું કહે છે?  
 (A) Invention (B) Discovery  
 (C) Research (D) એક પણ નહિ
40. સાહિત્ય અને કલાઓ કઈ વિદ્યાઓના વર્ગમાં આવે છે?  
 (A) સમાજવિદ્યા (B) માનવવિદ્યા  
 (C) લલિતકલા (D) એક પણ નહિ

પ્રશ્ન- ૨ કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૨૦ ગુણ

૧. સાહિત્ય સંશોધનનું સ્વરૂપ, પ્રયોજન અને કાર્ય જણાવો.
૨. સાહિત્ય સંશોધનની પ્રક્રિયાનાં વિવિધ સોપાનોની ચર્ચા કરો.
૩. સાહિત્ય સંશોધન અને વિવેચન બાબતે મહત્ત્વના આચાર્યો સમજાવો.

પ્રશ્ન- ૩ કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૨૦ ગુણ

૧. આધુનિક સમયના સંદર્ભમાં સાહિત્ય સંશોધનની દિશા અંગે ચર્ચા કરો.
૨. સાહિત્યમાં તુલનાત્મક સંશોધન અંગે ઉદાહરણ સહિત નોંધ લખો.
૩. કાવ્યના સંદર્ભે કયા વિષયોનું સંશોધન કાર્ય કરી શકાય ? તેમાં સમાજવિજ્ઞાન સંદર્ભે સંશોધનની શક્યતાઓ ચકાસો. .

••